

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Norsk teater- og orkesterforening
Postboks 5088, Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/4810-104

25. november 2020

Norsk teater- og orkesterforening - innspill om Kulturrådets nye rolle - behov for offentlig utredning og diskusjon

Kulturdepartementet viser til brev av 22. oktober fra Norsk teater- og orkesterforening (NTO). I brevet stiller NTO en rekke spørsmål knyttet til departementets ønske om overføring av mer ansvar for tilskuddsforvaltningen til underliggende virksomheter, og da særlig Norsk kulturråd.

I vårt svar har vi tillatt oss å nummerere spørsmålene.

PROSESS OG UTREDNING

1. Hvorfor har ikke Kulturrådets rolle og mandat blitt gjort til gjenstand for en grundig utredning, som er lagt frem for offentlig høring og bred diskusjon, før Kulturrådets mandat utvides og forvaltningsoppgaver overføres til Kulturrådet?

Svar:

Kulturdepartementet er ikke enig i det grunnleggende premisset NTO setter – at mandatet til Norsk kulturråd er utvidet.

Norsk kulturråd er et statlig forvaltningsorgan som har hele landet som virkeområde. Kulturrådet består av tre kollegiale organer (som styrer Norsk kulturfond, Fond for lyd og bilde og Statens kunstnerstipend) og en fagadministrasjon. Fagadministrasjonen har to hovedoppgaver. Den ene er å være sekretariat for de kollegiale organene. Den andre er å være et forvaltningsorgan som utfører oppgaver for departementet, underlagt departementets instruksjonsmyndighet.

Det er ikke noe nytt at Kulturrådets fagadministrasjon forvalter tilskuddsmidler utenfor de tre fondene. Når Kulturrådet får flere oppgaver så innebærer ikke det en endring av verken

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 866

Avdeling
Medie- og
kunstavdelingen

Saksbehandler
Elisabeth Pedersen
22 24 78 13

mandat eller organisasjonsform, men en videreutvikling av den rollen Kulturrådet har hatt i mange år.

Overføringen av ansvaret for tilskuddsforvaltningen ble varslet i Kulturmeldingen, jf. Meld. St. 8 (2018–2019) *Kulturens kraft. Kulturpolitikk for framtida* og Innst. 258 S (2018–2019). Kulturdepartementets forslag til statsbudsjett for 2021 er en oppfølging av dette. Det er dessuten slik at organiseringen av oppgave- og ansvarsfordelingen mellom et departement og underliggende virksomheter er departementets ansvar.

Det har lenge vært jobbet med endringer i tilskuddsforvaltningen for kunst- og kulturfeltet. Kulturrådets ansvarsområder og organisering ble tatt opp til behandling av Løken-utvalget (2008), Enger-utvalget (2013) og av utredningsgruppen som foretok en gjennomgang av Norsk kulturråd (2014). Begge utvalgene og utredningsgruppen gikk inn for å videreføre Kulturrådets brede oppgaveportefølje. Det ble blant annet lagt vekt på behovet for et sterkt fagmiljø på området, og på at bredden av oppgaver og ansvarsområder bidro til å sikre dette.

Noen begrunnelser for den omleggingen som ble gjort i 2015 har vist seg å ikke være holdbare. Rådet har selv pekt på at tiltak som primært har en kulturpolitisk begrunnelse bør ha en annen statlig forvaltning enn i Norsk kulturfond, og har også anbefalt at tiltak i departementet burde flyttes til Kulturrådet for bedre å ses i sammenheng med tiltak der.

Som departement skal vi sørge for at forvaltningen av tilskudd er organisert på en effektiv og hensiktsmessig måte. For departementene sett under ett er den vanligste modellen å legge tilskuddsforvaltning til underliggende virksomheter. Delegasjon av (økonomi)oppgaver i tilskuddsforvaltningen er et ledd i departementenes alminnelige organisasjons- og instruksjonsmyndighet.

Formålet med overføringen av det administrative ansvaret er å sikre større grad av likebehandling mellom samme type tilskuddsmottakere og styrke fagligheten i tilskuddsforvaltningen gjennom å sikre et bedre grunnlag for de politiske beslutningene. Samtidig handler dette også om å utnytte de ressursene som den administrative forvaltningen besitter bedre. Det er et krav at statens midler skal brukes på mest mulig effektiv måte.

Behovet for mer kunnskapsproduksjon og for en kunnskapsbasert kulturpolitikk er framhevet i en rekke utredninger og stortingsmeldinger. Et av hovedmålene for Norsk kulturråd er å utvikle rollen som kunnskapsprodusent. Kulturrådet arbeider allerede aktivt med å gjøre sin innsikt i norsk kulturliv tilgjengelig for videre kunnskapsproduksjon, statistikk og analyser. Vi ønsker at Kulturrådet kan tilrettelegge for et helhetlig kunnskapsgrunnlag, som også inkluderer institusjonene.

2. Hvorfor har ikke Kulturdepartementet vært i dialog med NTO og de virksomhetene som er direkte berørt av omleggingen forut for fremleggelsen av forslaget for Stortinget?

Svar:

Overføringen av ansvaret for tilskuddsforvaltningen ble varslet i Kulturmeldingen. Forslaget til statsbudsjett for 2021 er en oppfølging av dette.

Det er ingenting som er endret i de formelle beslutningslinjene. Departementet har instruksjonsmyndighet overfor administrasjonen i Norsk kulturråd og det er fortsatt regjeringen som i det årlige budsjettforslaget skal foreslå tilskuddsnivået til den enkelte mottaker for Stortinget. Dette vil som før framgå i vedlegg til budsjettproposisjonen og Stortinget fastsetter på denne måten tilskuddet til den enkelte tilskuddsmottaker.

Dette handler om å utnytte de ressursene som den administrative forvaltningen allerede besitter på en best mulig måte. Kulturrådet og de andre virksomhetene underlagt Kulturdepartementet skal avlaste departementet og styrke kunnskapsgrunnlag vi behøver for å fatte gode beslutninger.

Kulturdepartementet vil som før være åpne og lydhøre i dialog med sektoren. Men i samarbeid med Kulturrådet vil vi få en mer helhetlig og systematisk oversikt over de ulike kunstfeltene, som et viktig utgangspunkt for videre utforming av kulturpolitikken.

FORVALTNINGSKOMPETANSE OG FAGLIGHET

3. Hva slags type «faglighet» er det behov for å styrke i forvaltningen av tilskuddet til de musikk- og scenekunstinstitusjonene som er foreslått overført til Kulturrådet?

Svar:

I utgangspunktet er det behov for bidrag til veiledning og oppfølging når det gjelder søknader og rapporter, men også tilskuddsbrev og utbetalinger av tilskudd. Det er dessuten behov for en mer systematisk oversikt over søknader og rapportering, basert på det institusjonene allerede leverer via departementets og Kulturrådets felles søknadsportal.

Hensikten er at Kulturrådet skal spille opp til departementet et mer samlet bilde av musikk- og scenekunstfeltet. En slik måte å samarbeide på har vi har gode erfaringer med når det gjelder forvaltningen av det nasjonale museumsnettverket.

4. Hvilken kompetanse er det Kulturrådet besitter som vil bidra til at denne fagligheten i tilskuddsforvaltningen vil styrkes?

Svar:

Kulturrådets fagadministrasjon har kunnskap og nærhet til feltene som ligger under Kulturfondets ansvarsområde, men også til alle de andre oppgavene Kulturrådet har. De besitter i dag bl.a. betydelig institusjonskompetanse, i tillegg til kompetanse på statistikk og analyse. Med overføring av administrativt ansvar for forvaltning av ytterligere tilskudd til institusjonsfeltet fra Kulturdepartementet til Kulturrådet, vil vi kunne få en mer helhetlig og systematisk oversikt over innsamling og presentasjon av data for f.eks. musikk- og scenekunstfeltet og for institusjonsfeltet som sådan, samt bistand i vurdering av behov og

prioriteringer. Kulturdepartementet har bl.a. på museumsfeltet erfart at dette er meget nyttig og at det gir stor merverdi i vårt arbeid.

Vi legger ellers til grunn at Kulturrådet vil innhente den kompetansen som er nødvendig for å løse de oppdrag departementet gir.

5. Hvilke kriterier ligger til grunn for utvalget av de musikk- og scenekunstinstitusjonene som foreslås overført til Kulturrådets tilskuddsforvaltning, og hvorfor er det behov for å styrke fagligheten i tilskuddsforvaltningen av nettopp disse institusjonene?

Svar:

Vi har foreslått å overføre en rekke av driftstilskuddene til kulturinstitusjoner og -organisasjoner som til nå har vært budsjettet under ulike fagkapitler på 78-poster med benevnelsen Ymse faste tiltak til nye budsjettposter under kap. 320 Norsk kulturråd. Dette gjelder også tiltak som har fått tilskudd på kap. 323, post 78. Formålet med endringene er blant annet å få en tydeligere formålsinnretning på budsjettpostene.

Det er bl.a. opprettet én post for organisasjoner og kompetansesentre, og én for litteraturhus, kunstscener og kompanier. Her har vi samlet tiltak som er overført fra departementet sammen med lignende tiltak som tidligere har mottatt driftsstøtte fra Norsk kulturfond. Tilskuddene skal forvaltes i den administrative linjen i Norsk kulturråd. Dette vil bidra til forutsigbarhet for tiltak med behov for støtte til drift og utvikling, samtidig som noenlunde like tiltak ses i sammenheng.

6. Hva er det som kjennetegner disse institusjonene og gjør dem «like» de øvrige virksomhetene som er plassert på samme post?

Svar:

Tiltakene som er flyttet ut av kulturfondet og fra kap. 323, post 78 har karakter av å være mindre, etablerte virksomheter som passer inn under formålsbeskrivelsene på de nye budsjettpostene under Norsk kulturråd (kap. 320, post 74 og 75). Bevilgningen på post 74 omfatter tilskudd til drift og utvikling til organisasjoner og kompetansentre m.m. på kulturområdet. Bevilgningen på post 75 omfatter tilskudd til drift og utvikling til kunst- og kulturtiltak som litteraturhus, kunstscener, kunsthaller, ensembler og kompanier m.m. på kulturområdet. Vi har samlet tiltak som er overført fra departementet sammen med lignende tiltak som har mottatt driftsstøtte fra kulturfondet som det er naturlig å se i sammenheng.

Disse overføringene, kombinert med overføring av oppgaver knyttet til søknads- og statistikkbehandling, vil sette Kulturrådet i stand til å gi departementet en mer helhetlig oversikt over musikk- og scenekunsten enn vi har i dag. Det samme gjelder andre kunstområder.

7. Hva er det som skiller dem fra de øvrige musikk- og scenekunstinstitusjonene som er samlet på post 70, og hva er det som tilsier en slik splittelse av den institusjonelle infrastrukturen for musikk- og scenekunst?

Svar:

Det innebærer ingen splittelse av den institusjonelle infrastrukturen for musikk- og scenekunst at tilskudd gis over ulike poster i statsbudsjettet. Flyttingen av forvaltningsansvaret innebærer ingen endring i institusjonenes og tiltakenes kulturpolitiske betydning eller deres selvstendige faglighet. Kulturrådet og departementet vil samarbeide om en helhetlig og systematisk oversikt over musikk- og scenekunstheltet. Vi understreker igjen at det er departementet som tar beslutninger om tilskudd og som fremmer forslagene til Stortinget som fatter den endelige beslutningen.

8. Hvor går skillene mellom Kulturrådets faglige vurderinger i tilskuddsforvaltningen og institusjonenes selvstendige kunst- og kulturfaglige beslutninger?

Svar:

Statlige midler til kulturformål skal fortsatt forvaltes etter prinsippet om armlengdes avstand. Dette innebærer at tilskuddsmottakerne er faglig uavhengige, og at beslutninger som krever kunst- og kulturfaglig skjønn, ikke underlegges statlig styring.

Faste tiltak med driftsutgifter vurderes ut fra kriterier for drift, utviklings-, publikumsstrategier og andre kriterier som går fram av tilskuddsbrevet.

Når det er sagt, vil departementet kommentere noe NTO har skrevet i flere innspill om institusjonene den siste tiden: "Dersom måloppnåelsen ikke er tilfredsstillende, er det et uavhengig styre som er ansvarlig for å skifte ut den kunstneriske ledelsen. Det er *ikke* tilskuddet som skal reduseres slik at infrastrukturen svekkes."

Det er Stortinget som vedtar statsbudsjettet, herunder tilskuddene til musikk- og scenekunstinstitusjonene. Statsbudsjettet vedtas for 1 år av gangen. De enkelttilskuddene som vedtas er med andre ord ikke institusjonenes egne for evig tid – dette er offentlige midler som er underlagt et statlig regelverk for oppfølging og kontroll. Departementet skal vurdere effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter. Det betyr at den statlige virkemiddelbruken kan endre seg hvis departementet faktisk anser det som nødvendig. Stortinget kan på selvstendig grunnlag også fatte vedtak som kan innebære reduserte tilskudd til musikk- og scenekunstinstitusjonene.

9. Hvordan vurderer departementet forholdet mellom mål om forenkling, effektivisering og institusjonsfrihet på den ene siden og oppbygging av byråkratiske mellomledd og mer detaljert og differensiert formålsinnretning på den andre siden?

Svar:

Tilskuddsforvaltningen i Kulturdepartementet vurderes kontinuerlig. Flere trekk ved samfunnsutviklingen påvirker hvordan departementene jobber – herunder Kulturdepartementet. Mer komplekse saker med sektorovergrepene problemstillinger krever mer samordning. Økt mediemangfold og 24-timerssyklus har ført til økt hastighet i sakene og kortere tidsfrister. Det samme gjelder for politiske initiativer og politikkutvikling. Informasjon er mer tilgjengelig og lettere å dele. Departementets oppgaver knyttet til rollen som faglig sekretariat for politisk ledelse (ofte benevnt som politikkutforming, politikkformidling og taktisk-strategisk rådgivning), er blitt mer omfattende.

Å overføre mer ansvar til underliggende virksomheter er uttrykk for en nødvendig effektivisering, ikke en oppbygging av byråkratiske mellomledd.

10. Hvordan vurderer Kulturdepartementet en slik omlegging med hensyn til overordnede mål om spredt faglig beslutningsmyndighet og ytringsmangfold?

Svar:

Det er ikke overført beslutningsmyndighet til Kulturrådets administrasjon. Det er en misforståelse å si at tilskuddene som er flyttet til administrative poster nå er "underlagt" Kulturrådet.

Institusjonenes selvstendige faglighet er den samme nå som tidligere. Kulturrådet skal bidra til at departementet får mer helhetlige vurderinger av effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor departementets ansvarsområde.

STYRINGSDIALOGEN MELLOM DEPARTEMENTET OG KULTURRÅDET

11. Hvilket handlingsrom vil Kulturrådet bli gitt i tilskuddsforvaltningen, og hvordan er styringsdialogen i budsjettprosessene definert frem mot fastsettelse av rammen for postene og fordelingen av tilskudd mellom de enkelte virksomhetene?

Svar:

Når forvaltningsoppgaver legges til et statlig forvaltningsorgan skjer styring og oppfølging som del av den ordinære etatsstyringen. I styringsdialogen inngår styringsdokumenter, rapporter og møter av styringskarakter mellom departement og underliggende virksomhet gjennom året. Styringsdialogen skal dokumenteres.

Helt konkret vil budsjettprosessen foregå slik at Kulturrådet sender departementet en vurdering av budsjettbehovet basert på de søknader som tilskuddsmottakerne har sendt til Kulturrådet. Dernest er det ingen endring sammenlignet med tidligere. Det er departementet som foreslår bevilgning på posten og fordeling på den enkelte tilskuddsmottaker, som vil som før framgå av vedlegg til budsjettproposisjonen. Dette er grunnlaget for Stortingets behandling.

Det er viktig å merke seg at i det opplegget som Kulturdepartementet har foreslått, så er ikke forvaltningen delegert fullt ut, ettersom departementet fortsatt vil foreslå tilskuddsnivået for navngitte mottakere. Det vil si at ingen tiltak på noen måte er *underlagt* Kulturrådet.

12. Skal det utarbeides kriterier og retningslinjer for tilskuddsforvaltningen? Er det i så fall departementet som utarbeider kriterier, eller er det Kulturrådet som utarbeider interne retningslinjer?

Svar:

Ja, det skal utarbeides rutiner for samarbeidet om tilskuddsforvaltningen, som fastsettes av departementet.

13. Er det Kulturdepartementet eller Kulturrådet som skriver tilskuddsbrevene til institusjonene? Hvis det er Kulturrådet, hvilket handlingsrom gis Kulturrådet for å definere mål og føringer i tilskuddsbrevene?

Svar:

Rammene for tilskuddsforvaltningen trekkes opp i departementets tildelingsbrev til Norsk kulturråd. Her fastsettes mål, føringer, forutsetninger og krav som Kulturrådet må følge opp, også i utarbeidelsen av tilskuddsbrev. For de aller fleste av tilskuddsformålene som er overført til administrativt forvaltning henvises det kun til overordnede mål for fagområdet, det defineres ikke egne mål.

MAKTFORSKYVNING FRA FRIE KUNSTINSTITUSJONER TIL DIREKTORAT

14. Hva er Kulturdepartementets begrunnelse for en slik overføring av beslutningsmyndighet fra frie kunstinstitusjoner til et direktorat?

Svar:

I brevet hevder NTO at oppdrag som Norsk kulturråd har fått knyttet til institusjonens satsing på kulturell og kreativ næring og kulturelt mangfold, sammen med overføring av ansvar for tilskuddsforvaltning og omfordeling knyttet til ABE-reformen, er uttrykk for en maktforskyvning på bekostning av institusjonenes rammebetingelser og frihet til selv å løse disse oppgavene.

Arbeidet med økt mangfold er en hovedprioritering på tvers av Kulturdepartementets politikkområder. Det er vesentlig at kulturpolitikken legger til rette for at kunst- og kulturlivet, idretten og frivilligheten speiler mangfoldet som preger dagens samfunn.

En rekke enkeltinstitusjoner har de siste årene fått økt tilskudd til særskilte satsinger på dette feltet og det er foreslått en videre oppfølging i 2021. At Kulturrådet som statlig forvaltningsorgan får oppgaver som pådriver i satsinger som kulturell og kreativ næring og mangfold er en selvfølge og et uttrykk for at vi i tillegg ser behov for en større trykk i disse satsingene som en nasjonal koordinator kan gi.

Samtidig har regjeringen et mål om mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Som ledd i arbeidet med å fornye, forenkle og effektivisere offentlig sektor har regjeringen innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen). De samme krav som stilles til alle statlige virksomheter stilles også til tilskuddsmottakere med en betydelig andel offentlig finansiering.

15. Hvordan er en slik maktforskyvning vurdert i forhold til intensjonen ved infrastrukturkravet i Grunnloven § 100 (6) og statens forpliktelse til å sikre sterke strukturer rundt frie kunstinstitusjoner?

Svar:

Kulturdepartementets forslag til kulturbudsjett viser at vi tar vare på den infrastrukturen som kunst – og kunstinstitusjonene er. De grep som foreslås i budsjettet for 2021 bidrar nettopp til å styrke infrastrukturen på kulturfeltet og uavhengigheten til tilskuddsmottakerne. Regjeringen ønsker å bidra til et rikt, mangfoldig og bærekraftig kulturliv, både nå og i fremtiden. Regjeringen har foreslått en samlet bevilgning over Kulturdepartementets budsjett på vel 23,6 milliarder kroner, en økning på 3,7 milliarder kroner eller 19 prosent fra 2020 og den største bevilgningen til kunst og kultur noensinne. Et kulturbudsjett for økt aktivitet og inkludering – et krafttak for mangfold.

Se ellers svar på spørsmål 10.

16. Hva er innholdet i Kulturrådets rolle som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse, og hva er avsetningen på 4,4 mill. kroner brukt til i 2020?

Svar:

Norsk kulturråd skal fra 2020 ha rollen som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren, og styrke sin innsats på feltet. Målet er å utvikle en nasjonal og langsiktig innsats som skal mobilisere til målrettet handling i kunstinstitusjoner og kulturlivet generelt.

I forbindelse med satsingen Krafttak for mangfold vil Norsk kulturråds rolle som nasjonal koordinator for arbeidet med mangfold i kunst- og kulturlivet bli videreført. Norsk kulturråd vil, i kraft av sin kunnskap og erfaring, være helt sentral i den videre satsningen for Krafttak for mangfold i kulturen.

I 2020 har Kulturrådet igangsatt et forprosjekt som resulterte i rapporten "Et kunnskapsbasert og langsiktig mangfoldsarbeid". Her foreslås det en rekke tiltak, både rettet mot Kulturrådets organisasjon og virke, og mot kunst- og kulturlivet. Rapporten kartlegger bl.a. de mangfoldsrelevante tiltakene som ligger til Kulturrådet, og det er nå jobbet frem en tiltaksplan for arbeidet med å fremme organisatorisk og strukturelt mangfold. Det er også igangsatt en omfattende dialog med sektoren for å konkretisere hvilke tiltak den eksterne koordinatorrollen skal prioritere, og et prosjekt for å undersøke hvordan museumssektoren kan nå ut til nye brukergrupper.

MIDLER TIL PERSONLIGE KUNSTNERSKAP UNDERLAGT POLITISK INSTRUKSJONSMYNDIGHET

17. Hvilken forståelse av prinsippet om en armlengdes avstand er lagt til grunn for forslaget om å underlegge fordeling av midler til personlige kunstnerskap politisk instruksjonsmyndighet, og hvilken betydning mener departementet at dette prinsippet skal ha i norsk kulturpolitikk?

Svar:

De beslutninger som krever kunst- og kulturfaglig skjønn, skal selvfølgelig ikke underlegges statlig styring. Det er fortsatt slik at det er kunstnere og ikke politikere som beslutter hvilke kunstnere som skal motta statlige midler.

Når det er sagt, så har vi her lyttet til signaler som aktører i kulturlivet og mange stortingspolitikere har meldt om i flere år: Det er behov for å ivareta et sjikt av etablerte virksomheter mellom kunstneriske prosjekter og større institusjoner på en bedre måte. Tiltakene som foreslås flyttet ut av fondet har mottatt tilskudd over mange år og har karakter av å være mer etablerte virksomheter som krever en bredere vurdering enn den rent kunst- og kulturfaglige.

Disse er i større grad varige tiltak med driftsutgifter som må vurderes ut fra kriterier for drift, utviklings- og publikumsstrategier og andre kriterier som for mer etablerte virksomheter. Det kan også være mulig å sette krav til egeninntjening. Det er altså mer et langsiktig utviklingsperspektiv for driften som er interessant, ikke kun det kunst- og kulturfaglige programmet. Dette mellomnivået representerer en infrastruktur rundt kunstnerne som vi mener best vil bli ivarettatt i en administrativ linje i Norsk kulturråd.

Slik vil Norsk kulturfond kunne fokusere på prosjekter og tiltak som skal vurderes på kunst- og kulturfaglig grunnlag, istedenfor at fondets midler er bundet opp i faste tiltak. Midler fra kulturfondet skal sikre ny produksjon, utvikling, forsøks tiltak og derved nyskaping i norsk kultursektor.

Å forvalte de overførte tiltakene i en administrativ linje i samme etat som også forvalter kulturfondet gir mulighet til å se institusjoner og infrastruktur for det frie kunst- og kulturfeltet i sammenheng med det frie kunst- og kulturfeltets prosjektmidler. Dette vil være en styrke for kunst- og kulturlivet framover.

Hvilke tiltak som bør plasseres hvor vil det framover være naturlig at departementet og rådet for Norsk kulturfond har dialog om som ledd i arbeidet med statsbudsjettet.

18. Er det ment som en varig løsning at fordeling av midler til personlige kunstnerskap underlegges politisk instruksjonsmyndighet?

Svar:

De etablerte scenekunstkompaniene og de regionale kompetansesentrene for dans er eksempler på tiltak vi har sett har behov for mer stabile og forutsigbare rammer.

Infrastrukturen for profesjonell dans er lite utviklet sammenlignet med infrastrukturen for produksjon og formidling av profesjonelt teater. I statsbudsjettet for 2021 har regjeringen derfor løftet fram dansekunsten. En mer helhetlig politikk for scenekunstområdet vil vi komme tilbake med når vi presenterer scenekunststrategien til våren, deriblant hvordan de etablerte kompaniene skal ivaretas.

19. Når revisjon av kulturlova og lovfesting av armlengdeprinsippet ikke er omtalt i budsjettfremlegget, betyr det at dette arbeidet ikke er prioritert?

Svar:

Selv om saken ikke er omtalt i budsjettet så betyr ikke det at saken er nedprioritert i departementet. I kulturmeldingen varslet departementet en gjennomgang av kulturloven. Arbeidet er blitt noe forsinket på grunn av ekstraarbeid knyttet til koronasituasjonen. Vi tar sikte på å sende ut et høringsnotat om saken tidlig 2021. Kunstnerisk ytringsfrihet er en uttrykkelig del av mandatet til den nye Ytringsfrihetskommisjonen, som skal legge fram sin utredning i mars 2022.

KULTURÅDETS ROLLE SOM KUNNSKAPSPRODUSENT

20. Hvordan vurderer Kulturdepartementet forholdet mellom Kulturrådets og Kulturtankens roller som både statlige tilskuddsforvaltere og kunnskapsprodusenter?

Svar:

Vi mener det ikke er noen motsetning her. Bredden i oppgaver og ansvarsområder bidrar til å sikre et sterkt fagmiljø på området. I tråd med dette er det et sentralt, strategisk mål for Kulturrådet å utvikle og styrke funksjonen som et kunst- og kulturfaglig kunnskaps- og kompetansemiljø som bidrar til å utvikle norsk kultursektor. Kulturtanken samarbeider med fylkeskommuner og kommuner og ulike fagmiljøer om utvikling av DKS-ordningen og kunst- og kulturformidlingen til barn og unge. Kulturtankens oppgaver vil bli nærmere omtalt i den kommende barne- og ungdomsmeldingen.

Det er for øvrig flere av departementets etater som har kunnskapsutvikling og analysearbeid som viktige oppgaver, i tillegg til å forvalte tilskuddsordninger på respektive felter.

21. Hvorfor er ikke Grundt-utvalgets forslag om å etablere et nytt forskningssenter for kultursektorforskning tatt med i en vurdering av hvordan kunnskapsproduksjon og -formidling best kan styrkes, fremfor at Kulturrådets og Kulturtankens dobbeltroller som både tilskuddsforvaltere og kunnskapsprodusenter forsterkes?

Svar:

Departementet har merket seg Grundt-utvalgets anbefalinger om å legge til rette for mer kulturpolitisk relevant forskning. Departementet valgte å følge opp anbefalingene gjennom etablering av et handlingsrettet forskningsprogram i Forskningsrådet, KULMEDIA. Programmets første periode varte fra 2014–2018, og programmet er nå inne i sin andre periode. I tillegg til å framskaffe ny forskningsbasert kunnskap om kulturlivet og media, ble et

program vurdert som hensiktsmessig for å bidra til å styrke fagmiljøene på området gjennom mobilisering og rekruttering.

Kulturmeldingen pekte på at Norsk kulturråd har hatt en sentral rolle i utviklingen av kunst- og kulturpolitisk relevant forskning, både gjennom rollen som bestiller, formidler og pådriver og gjennom rollen som rådgiver og samarbeidspartner for Kulturdepartementet i FoU-spørsmål. På denne bakgrunn mente departementet at det er ønskelig at Norsk kulturråd framover skulle ta et større ansvar for utvikling og produksjon av statistikk, utredninger og analyser på kunst- og kulturområdene.

SVEKKEDE FORUTSETNINGER FOR POLITIKKUTFORMING

22. Hvorfor er det en ambisjon at Kulturrådet skal ivareta et «nasjonalt overblikk», fremfor at Kulturdepartementet sikres nødvendig innsikt gjennom tilskuddsforvaltningen til å utforme en kunnskapsbasert og helhetlig kulturpolitikk?

Svar:

Norsk kulturråd har allerede en sentral rolle i utviklingen av kunst- og kulturpolitisk relevant forskning, jf. forrige svar. En sentral oppgave for Norsk kulturråd er å sørge for god og hensiktsmessig forvaltning av offentlige tilskudd. Dette gir unik innsikt i hva som rører seg i norsk kulturliv, og Kulturrådet arbeider aktivt med å gjøre dette tilgjengelig for videre kunnskapsproduksjon, statistikk og analyser.

Behovet for mer kunnskapsproduksjon og for en kunnskapsbasert kulturpolitikk er framhevet i en rekke utredninger og stortingsmeldinger. Vi ønsker at Kulturrådet kan tilrettelegge for et helhetlig kunnskapsgrunnlag, som også inkluderer institusjonene.

Til sammenligning så har vi hatt en slik forvaltningspraksis på museumsfeltet i en årrekke, uten av departementet på noen måte har manglet et "nasjonal overblikk" over dette feltet.

23. Betyr dette at Kulturrådet også skal overta et større ansvar for politikkutforming og politisk strategiarbeid?

Svar:

Nei. Dette er departementets oppgave.

24. Dersom dette ikke er en ambisjon; hvordan skal Kulturdepartementet sikres nødvendig innsikt til å utforme en overordnet kulturpolitikk hvis tilskuddsforvaltningen overføres til Kulturrådet?

Svar:

Innsikten sikres bl.a. gjennom det kunnskapsgrunnlaget som Kulturrådet og andre underliggende etater utarbeider for departementet, jf. tidligere svar. I tillegg innhenter departementet selv ved behov utredninger og rapporter, nedsetter utvalg mv. for å sikre nødvendig kunnskapsgrunnlag for politikkutviklingen. At underliggende etater gir faglige råd

og vurderinger som kan inngå i et departements arbeid med politikktutforming er for øvrig en helt vanlig del av ordinær etatsstyring.

VIDERE AMBISJONER OG NESTE STEG

25. Tas det sikte på en fortsatt skrittvis utvidelse av Kulturrådets mandat og ytterligere overføring av forvaltningsoppgaver rettet mot musikk- og scenekunstinstitusjonene?

Svar:

Det er som sagt ingen utvidelse av Kulturrådets mandat. Det handler om å sørge for at tilskuddsforvaltningen er organisert på en effektiv og hensiktsmessig måte.

26. Er det en ambisjon å overføre tilskuddsforvaltningen av enda flere musikk- og scenekunstinstitusjoner til Kulturrådet? Hvilke institusjoner er dette i så fall, og hva er begrunnelsen?

Svar:

Per i dag er det ingen konkrete planer om ytterligere overføringer. Men som vi allerede har sagt over, så er departementets tilskuddsforvaltning kontinuerlig under vurdering med tanke på mest mulig effektiv og hensiktsmessig organisering.

27. Vurderes forskriftsfestede tilskuddsordninger slik at det er Kulturrådet og ikke lenger Stortinget som skal vedta tilskuddet til enkeltvirksomheter?

Svar:

Det foreligger ingen planer om å endre enkelttilskudd til forskriftsfestede tilskuddsordninger. Det vil i så fall være en type endring som vil innebære en ordinær utrednings- og høringsprosess.

28. Hvordan skal i så fall en slik forvaltningsmodell kunne sikre institusjonene forutsigbare økonomiske rammer, ivareta spredt beslutningsmyndig og fremme yringsmangfold?

Svar:

Se svar under forrige spørsmål.

Med hilsen

Christine Hamnen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Heidi Karlsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norsk kulturråd